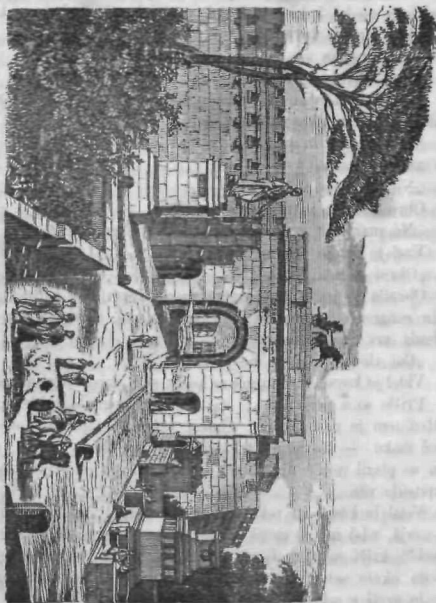

Stari Rimljani.

Število velikanskih stávenih spomenikov, katere so nam zapustili stari Rimljani, je neizmerno. Še danes najdemo mnogo tempelj, slavolokov, cest, katakomb, ozidij, državnih poslopij, amfiteatrov, velikanskih stolpov in nadgrobnih spomenikov, ki so

Rimska mestna vrata.

je postavili in sezidali stari Rimljani. Najbolj ohranjen je brez dvojbe také imenovani panteon (zdaj Maria della Rotonda), katerega je sezidal Agrippa. A največji izmed rimskih amfiteatrov, ki nam so se ohranili, je sedanji kolizej (Amphitheatrum Vespasiani), katerega je sezidal rimski cesar Flavij Vespazijan, kateri je sezidal mnogo koristnih in velikanskih poslopij. Pripoveduje se,

da ima v rečenem kolizeji 80.000 ljudi dovolj prostora. To velikansko poslopje je stalo blizu 15 milijonov tolarjev, in 12.000 vjetih židov je moralo pri tem zidanji pomagati. — Izmed sedmih rimskih kraljev si je Tarkvinij Prisk največ zaslug pridobil za oplešanje rimskega mesta. Izkopal in obzidal je povódnike in smradotoče (kloake); takó je osušil močvirnate globine proti zahodu od kapitolskega griča in napravil na osušenem kraju slavni rimski trg (forum romanum). V posušeni dolini med Aventinom in Palatinom je sezidal veliko igrališče (cirkus maximus), v katerem so imeli rimske igre. Vse starorimske stavbe se odlikujejo z velikostjo in velikanskimi oboki. Občudovanja vredne so posebno take stavbe, ki so bile dejanskim potrebam namenjene. Vodotoki so bili v premnogh obokih napeljani iz daljnih krajev v mesto. *Velikanski povódniki in smradotoči so še denes takó trdni, kakor da bi bili véceraj narejeni.* Takó trdne so tudi ceste, ki so na vse strani prepregale neizmerno cesarstvo. Imenitni cesarji so slavili svoje zmage in njim na spomin postavljali slavoloke in velikanske stolpe.

Za cesarja Trojana in Hadrijana se je bilo rimsko zidarstvo povzdignilo na najvišjo stopnjo; pozneje je bilo zidarstvo preobloženo ter se je vsled tega preveč oddaljilo od proste lepote. Denašnja slika vam kaže obzidje rimskega mesta in vrata v Rim, kakeršna so bila ob času starih Rimljanov.

I. T.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

R o ž a.

Prelepa roža, krasna si
Kraljica med cveticami!

Kadar se roža (vrtnica) razevetè, takrat so naši vrti v najlepšem cvetji. Res je, da nam je prijetno ngajala lepota in vonjava zvončkov in vijolic, tulip in narcis, rumenih trobentic in šmarjunic, ali vse te cvetice prekosi roža s svojo krasoto in vonjavo, ki se ne morete primerjati z nobeno drugo cvetico naših vrtov. Zato jo pa imenujemo *kraljico cvetic*, in lahko rečemo, da ga ní cvetličnega vrta, v katerem bi ne bilo rožnega grma.

Neka turška pripovedka pripoveduje, da se je roža porodila iz pòtnih kapljic turškega proroka Muhameda, ki mu so padale na zemljo, ko se je po noči vzdignil v nebesa. Pri starih Rimljanih so šli vojniki z rožami nakíteni v krvavi boj, in rožni venec je bil